

ZIEKENHUIS 'Toestemming voor kliniek'

Dermatologen vechten hun ontslag aan

- De op een zijspoor gezette dermatologen in het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven menen een zaak te hebben.
- Het viertal zegt vooraf toestemming te hebben gevraagd én gekregen voor de kliniek.
- Bestuursvoorzitter ontkent dit.

door Arnold Mandemaker

EINDHOVEN - De vier dermatologen van het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven die moeten vertrekken, stappen naar de rechter. Zij stellen Piet Batenburg, voorzitter van de raad van bestuur, persoonlijk aansprakelijk voor geleden schade als gevolg van het 'mediageweld' dat hij zou hebben veroorzaakt.

De dermatologen zeggen dat hij hen toestemming heeft verleend om binnen de muren van het ziekenhuis een praktijk voor cosmetische dermatologie op te zetten. De vier beginnen een procedure om Batenburg onder ede voor de rechtbank daarover te horen. Ook vechten zij de voorgenomen ontbinding van hun contract aan.

Batenburg ontkent categorisch dat hij toestemming heeft verleend. Hij heeft wel met de vier artsen gesproken over hun idee. Dat ontstond nadat enkele cosmetische behandelingen uit het verzekerde pakket verdwenen, zoals laseren, wratten weghalen en botoxinjecties. Batenburg stelde een aantal voorwaarden.

Er is, zegt hij, echter nooit toestemming gevraagd of verleend. „De dermatologen zeggen nu dat ik van alles op de hoogte was, maar dat is geen nieuw argument. Ja, ik wist van het plan, maar er is zelfs geen indruk van een toestemming verleend.” De artsen zouden met een uitgewerkt voorstel komen, maar dat is niet gebeurd.

Batenburg verhuut niet dat het

'voorgenomen besluit' om de hele maatschap dermatologie, vier man sterk, te verwijderen hem zwaar valt. „Het gaat om topspecialisten. De top schuurt soms met de organisatie, net als bij topvoetballers. Dat is ook goed, want daar kom je verder mee. Zonder wrijving geen glans. Maar dit is van een andere dimensie. Dit gaat alle perken te buiten.”

Als in mei van dit jaar een zorgverzekeraar melding maakt van een 'dubieuze factuur' van de poli dermatologie, gaan bij de ziekenhuisleiding de alarmbellen af. Een accountant en een organisatiedeskundige worden ingezet, die elk apart een onderzoek instellen. Het blijkt dat de dermatologen sinds september 2011 een eigen kliniek runnen.

Maar de administratie vertoont grote gaten; het is niet duidelijk of geleverde zorg wel of niet is verzekerd. Er zijn spullen van het ziekenhuis gebruikt zonder te betalen. Ziekenhuispersoneel is onder grote druk gezet om voor de kliniek te werken. Batenburg: „Deze artsen hebben hun positiemacht ingezet om medewerking af te dwingen. Dat neem ik hen zeer kwalijk.”

Rechtbank wijst eisen internist Bravenboer af

EINDHOVEN - De medische staf van het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven hoeft de notulen van alle bestuursvergaderingen sinds mei 2010 niet te overhandigen aan internist Bert Bravenboer. De rechtbank van Breda heeft dat gisteren uitgesproken. Bravenboer had donderdag in een kort geding inzage geëist in de notulen. Hij wilde die gebruiken in de juridische afwikkeling van zijn voorgenomen ontslag. De internist moet ook de kosten van het geding (inclusief advocaat) betalen, samen 1391 euro.

OUDERE ZORG

Ouderen in zorginstellingen moeten meer voedsel van het Brabantse land gaan eten. Het percentage ondervoede 65-plussers is alarmerend.

Zo eet Hendrik z

Met het ouder worden vermindert de trek. Ondervoeding dreigt dan. Tenzij de kok er echt werk van maakt, zoals in Heesch. „Ze vragen vaak een tweede portie.”

door Maarten van Helvoirt

Tafeltje-dek-je, Hendrik van Zandvoort gruwet van het woord. „Toen wij drie jaar geleden hier in het verzorgingshuis kwamen wonen, kregen we eten van tafeltje-dek-je. Mijn vrouw en ik aten met ons tweeën van één bak en dan nog hielden we over. De soep was niet te eten. Dunne bouillon, meer was het niet. Maar tegenwoordig eten we allebei ons bordje leeg. De soepen zijn echt geweldig. En we hebben nog keuze ook”, zegt de Heeschenaar van 77.

Van Zandvoort is het levende bewijs dat presentatie en aandacht, maar ook verse in plaats van vorgeprakte groenten de eetlust aanwakkeren. Met het ouder worden ebt de hongerprikkel nu eenmaal weg. Heelwijk, het verzorgingshuis in Heesch, maakte anderhalf jaar geleden de ommezwaai waar hij op doelt. „Tot die tijd duwden we een kar met kant-en-klare trays de keuken uit en had ik amper contact met de bewoners”, zegt kok Marcel Bongers. „Er bleef toen veel achter op de borden, terwijl ze nu vaak vragen om een tweede portie.”

Té weinig eten, met als gevolg ondervoeding, is een groot probleem in zorginstellingen; een op de vijf 65-plussers kampt ermee. Dat kost klauwen met geld, omdat deze cliënten veel eerder dieetproducten en medicijnen nodig hebben om aan te sterken. In de sfeervolle gasterij van Heelwijk - eetzaal is een woord uit het verleden - ligt

voor de 77 bewoners in een vitrine slechts een handjevol van die dieetproducten. Bongers: „Wij hebben hier nul gevallen van ondervoeding.”

Heelwijk en moederorganisatie BrabantZorg zijn dus al op de goede toer, maar een heleboel verzorgings-, verpleeg- en ziekenhuizen in Brabant nog niet. „Nu verbaast me dat, maar voorheen wist ik ook niet beter”, zegt Bongers. „Er gens moet het in gang gezet worden.” De Provinciale Raad Gezondheid, de provincie en landbouworganisatie ZLTO hebben met hun alliantie 'Beter Eten, Beter Leven' onlangs die handschoen opgepakt.

„Er ligt voor ons een uitdaging om zorgmanagers ervan te overtuigen dat ze eten niet als kostenpost moeten zien, maar dat het een heil-

‘We duwden een kar kant-en-klare trays de keuken uit. Contact was er niet’

zame betekenis heeft”, zegt Mariet Paes, directeur van de Provinciale Raad Gezondheid in Brabant. Maar eten ouderen nou zo slecht of krijgen ze slecht eten voorgeschoteld? „Allebei”, zegt Paes. „De kwaliteit van het eten is in de zorg op zich goed, het zit hem meer in de manier waarop het verwerkt en gepresenteerd wordt. In zijn algemeenheid zijn we vervreemd geraakt van voedsel, we kennen het alleen nog zoals het in plastic bakjes wordt geserveerd. In kleinschalige woonvoorzieningen bespeur ik twee trends: of ze eten kant-en-klare trays en pizza's, omdat dat tijd bespaart, of er wordt samen met de cliënten gekookt. Soms wordt de groente zelfs direct bij de boer gehaald.”

Marcel Bongers is voor zijn groenten van vandaag bij een boerderij in Nistelrode geweest. Onder het

Regien Veld, Truus van Mook en Hendrik van Zandvoort helpen kok Marcel Bongers van verzorgingshuis Heelwijk een handje met de groenten. foto Roy Lazet

mom 'van dichtbij smaakt het beter', precies de reden waarom ZLTO in de alliantie zit. Het raspen van de wortels, het plukken van de spruiten en het jassen van de piepers heeft de kok overgelaten aan Hendrik van Zandvoort en zijn medebewoners Truus van Mook (79) en Regien Veld (84). Bongers: „Sinds kort laat ik de bewoners meehelpen. Ook dat

Omroep op zoek naar Brabander van het jaar

TILBURG - De zoektocht naar de Brabander van het jaar 2012 van Omroep Brabant is gisteren begonnen. Een greep uit de genomineerden.

Desirée Emmen. De Dongense haalde tweeduizend euro op voor Spieren voor Spieren door het kanaal tussen Engeland en Frankrijk zwemmend over te steken.

Ria Schraeverus uit Bostel. Zij zet zich al jaren in voor gehandicapte weeskinderen in Wit-Rusland.

Louis Biemans uit Raamsdonksveer. Hij maakte achter zijn wielerved fiets een constructie voor de rolstoel van zijn zus. Samen beklommen ze zo de Alpe d'Huez.

Stichting Mens Dier Nood uit Tilburg: Mariëtte Laugeman en Berna Trommelen. Zij helpen mensen die geen geld hebben voor de medische zorg van hun dier.

Els Bressers uit Middelbeers. Omdat ze een 'maatje' is voor verstandelijk gehandicapten. Ze gaat met cliënten wandelen, een ijsje eten. De Tilburgse pater Poels, die elke nacht op z'n fiets brood van deur tot deur brengt zodat ook de armen te eten hebben.

De 'winnaar' wordt tijdens een show op kerstavond bekendgemaakt. Stemmen kan tot en met 30 november via apps.facebook.com/brabandervanhetjaar.

Kundig bestuurder, van KVP

In Memoriam
1932 - 2012

Jacques van der Heijden

Hij zat liefst veertien jaar op het provinciale pluche, was burgemeester van Lith én zat FC Den Bosch voor. Besturen leerde Jacques van der Heijden bij de KVP.

door Paul Roovers

Een kundig en serieus bestuurder met kennis van zaken. Zo typeren mensen die met hem hebben gewerkt Jacques van der Heijden, die afgelopen zondag op 79-jarige leeftijd in Den Bosch is overleden.

Van der Heijden, die economie studeerde, leerde als medewerker van het landelijke wetenschappelijk bureau van de KVP de politiek kennen. In september 1970 kwam hij, zonder ervaring, voor de KVP in de gemeenteraad van Den Bosch en werd wethouder voor onder meer economische zaken.

In december 1973 al maakte hij de overstap naar het pluche van de provincie en volgde als gedeputeerde partijgenoot Jan van der Harten op, die was benoemd tot commissaris van de koningin. Ook in het provinciebestuur, waarvan hij veertien jaar deel uitmaakte, was hij inhoudelijk (onder meer) bezig met economische zaken en in die positie betrokken bij de oprichting

Eetlust vermindert

Een op de vijf 65-plussers in een instelling lijdt aan ondervoeding. Voor een kwart dreigt dat. Het lichaam wekt de eetlust steeds minder op, goede ambiance en verse groenten doen dat juist wel.

Criteria ondervoeding

Als iemand van 65 jaar of ouder aan een van deze criteria voldoet, spreekt men van ondervoeding:

- Een BMI (gewicht in verhouding tot lichaamslengte) kleiner dan 20,0.
- Een BMI tussen de 20,0 en 23,0 in combinatie met drie dagen niet of nauwelijks eten of meer dan één week minder eten dan normaal.
- In de afgelopen zes maanden onbedoeld meer dan zes kilogram zijn afgevallen of in de afgelopen maand meer dan drie kilogram.
- Bron: Landelijke Prevalentiemeting Zorgproblemen.

'n bord wél leeg

reëert eetlust. Het wekt trots en nostalgie op. Ik hoef ze niet uit te leggen hoe ze kool moeten snijden; dat weten ze nog wel van vroeger."

Regien Veld wordt er helemaal gekkig van dat Heelwijk van de dis 'n feestje maakt - er staat op het terrein bijvoorbeeld ook een kas waar bewoners zelf peterselie, sla en aardbeien kweken. „Voordat ik naar Heesch kwam, woonde ik in een villa in een verzorgingshuis. Daar zat ik maar alleen op mijn kamer. Ik had nergens zin in, ook niet in eten. Maar hier geef ik het een dikke pluim."

Van centrale naar mobiele keuken

HEESCH - Ook BrabantZorg (wonen, zorgen, welzijn in de regio's Oss, Uden, Veghel, Den Bosch en Bommelerwaard) zag lange tijd eten vooral als kostenpost. Net voor de eeuwwisseling werden alle keukens gesloten en werd alles bereid vanuit één centraal punt in Schaijk. Vijf jaar geleden is dat teruggedraaid. Anderhalf jaar geleden zette verzorgingshuis Heelwijk in Heesch de volgende stap: weg met het smakeloze tafeltje-

dek-je-menu. Kok Marcel Bongers wil nu nog verder gaan; met mobiele keukens wil hij het eten voor de neus van de bewoners gaan bereiden. „Eten begint bij wat je ziet en wat je ruikt. Een tijdje terug heb ik een mobiele oven hier neergezet en hebben we cake gebakken. Alsof ze voor een tv zaten, keken ze naar het rijzen. Toen de cake klaar was, moest hij nog een halfuur rusten, maar die tijd gunden ze hem niet. Zó'n trek hadden ze."

5 vragen over

Met aandacht geserveerd voedsel - bij voorkeur biologisch en van een boer uit de buurt - is een betrekkelijk nieuw wapen in de strijd tegen ondervoeding bij ouderen. Met het motto 'Beter Eten, Beter Leven' gaan de Provinciale Raad Gezondheid, ZLTO en de provincie de strijd aan.

ondervoeding bij ouderen

door Maarten van Helvoirt

1 Hoe ernstig is het probleem van ondervoeding onder ouderen?

Een op de vijf 65-plussers in een zorginstelling is onder gewicht en volgens de begin dit jaar uitgevoerde Landelijke Prevalentiemeting Zorgproblemen (LPZ) dreigt dit voor nog eens een kwart van de cliënten. Gisteren is een nieuwe, extra meting onder alle instellingen verricht.

2 Waar kan ondervoeding toe leiden?

Ondervoeding leidt aantoonbaar tot complicaties en langzamer herstel bij ziekte en operaties, tot verlies van lichaamsgewicht, verminderde weerstand, verhoogde kans op infecties en doorliggen. Met als gevolg langere opnameduur, meer medicijngebruik, complexere zorg, afnemende kwaliteit van leven en uiteindelijk een toenemend risico op overlijden.

3 Dat kost natuurlijk een smak geld.

Ondervoeding bij patiënten kostte de samenleving vorig jaar volgens een 'voorzichtige schatting' van het Maastrichtse universitaire onderzoeksinstituut Caphri 1,9 miljard euro, ruim twee procent van de uitgaven in de zorg. Dat is meer dan de jaarlijkse uitgaven die gepaard gaan met obesitas (1,2 miljard euro).

4 Wat doen verpleeg-, verzorgings- en ziekenhuizen ertegen?

Het screenen bij opname is de laatste jaren flink verbeterd, maar dat wil niet zeggen dat ieder geval van ondervoeding wordt aangepakt. In de langdurige zorg bijvoorbeeld een op de drie niet. Van de senioren bij wie ondervoeding op de loer ligt, ziet zelfs maar een op de drie cliënten een diëtist. De meest gebruikte wapens zijn een eiwitrijk dieet, bijvoeding (waaronder snacks en chocola) en sondevoeding. In 2012 nog meer dan in 2011.

5 Biologische producten zijn relatief duur, terwijl zorginstellingen eten vooral zien als kostenpost. Wringt dat niet?

De gedachte is dat biologisch voedsel het gebruik van voedingssupplementen reduceert en dat de extra kosten daardoor worden gecompenseerd. Bovendien is het maar één facet van 'Beter Eten, Beter Leven'. Een betere presentatie van de maaltijd zet ouderen ook aan tot eten. Onderzoek in 2009 door de universiteit van Wageningen bij instellingen van BrabantZorg in Oss en Veghel is een graadmeter. In acht weken tijd werd er puur door een betere aankleding van de tafel en het bord niet alleen meer groente gegeten en minder saus en desserts, maar daalde ook het gebruik van dieetproducten met de helft.

ot 'FC'

in de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij. Als burgemeester van Lith (1989-1995) keerde Van der Heijden uiteindelijk terug naar de wethouder bezocht hij al regelmatig wedstrijden van FC Den Bosch, als gedeputeerde werd hij negen jaren tachtig zelfs voorzitter van de betaaldvoetbalclub, die in zijn gloriejaren beleefde. Membestuurslid en vriend Cees Geerens herinnert zich hem als een belangrijk financieel voetbalbestuurder. In december bezocht hij, in een stoel, voor het laatste een thuiswedstrijd van zijn 'FC'. De crematie is vrijdag in Vlijmen afsluitend op de uitvaartdienst in Sint-Jan die om 10.30 uur begint.

Lithenaar boos over beroep

door Wim Arts

LITH - De advocaat van de Lithenaar die in mei 2010 een ongeval veroorzaakte waarbij Marjon Hilker om het leven kwam, stelt cassatie in tegen het vonnis van het gerechtshof van Den Bosch. De echtgenoot van het slachtoffer reageerde zwaar teleurgesteld. Het hof oordeelde twee weken geleden dat de man die Marjon Hilker op de Mr. van Coothstraat heeft doodgereden, haar wel degelijk had kunnen zien. De rechtbank keek daar anders tegenaan. Het hof legde de Lithenaar een zwaardere straf op. Advocaat mr. M. Buntsma uit Breda zegt cassatie (beroep bij de Ho-

ge Raad) in te stellen omdat hij wil weten hoe het hof en de rechtbank verschillende conclusies kunnen trekken uit hetzelfde onderzoek. „Het gaat er niet om dat mijn cliënt ergens onderuit wil, maar we willen wel juridische duidelijkheid." De Hoge Raad gaat bij cassatie niet in op de inhoud van de zaak, maar kijkt uitsluitend naar de juridisch-technische kanten van het arrest van het gerechtshof. Een mogelijke uitkomst is dat de Hoge Raad het arrest van het gerechtshof vernietigt. De behandeling bij de Hoge Raad kan nog driekwart tot één jaar op zich laten wachten. René Hilker liet gisteren weten dat

hij erg boos en teleurgesteld is. Hij had gehoopt dat de veroordeelde zich zou neerleggen bij de uitspraak van het hof en dat daarmee de zaak zou zijn afgerond. Hilker denkt dat het de man alleen te doen is om 'uitstel van executie'. Het accepteren van de uitspraak is volgens de weduwnaar ook een kwestie van fatsoen ten opzichte van de nabestaanden. Het gerechtshof veroordeelde de Lithenaar tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van zes maanden en een taakstraf van 240 uur. Zijn rijbewijs werd ingetrokken voor de duur van twee jaar. De rechtbank legde de man een halfjaar ontzegging van de rijbevoegdheid op.

Astmapatiënte wint zaak tegen zorgverzekeraar

BREDA - De rechtbank in Breda gelast zorgverzekeraar CZ de medische behandeling van een Bredase astmapatiënte in het Zwitserse Davos volledig te vergoeden. CZ weigerde dat omdat niet bewezen zou zijn dat de behandeling in het hooggebergte beter is dan in Nederland en omdat de kosten veel hoger zijn. De Amsterdamse advocaat gezondheidsrecht Gerrit Pulles heeft goede hoop dat het Bredase vonnis patiënten met zware astma helpt in hun strijd tegen verzekeraars. „We moeten niet terug naar de tijd dat alleen de rijken naar Davos konden."